

עפ"ג 31078/03/20 - מדינת ישראל נגד רמזי שוויקי,

בית המשפט המחוזי בחיפה

20 מאי 2020

עפ"ג 31078-03-20 מדינת ישראל נ' שוויקי

לפני הרכב כבוד השופטים:

אברהם אליקים, סגן נשיא - [אב"ד];

בטינה טאובר;

תמר נאות פרי

מדינת ישראל

המערערת

נגד

רמזי שוויקי,

המשיב

פסק דין

השופטת בטינה טאובר:

1. בפנינו ערעור המדינה (להלן: "המערערת"), על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כבוד השופטת רקפת סגל מוהר), שניתן במסגרת ת"פ 14332-09-18 ביום 03/02/20, לפיו גזר בית משפט קמא על המשיב, את העונשים הבאים: 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות; מאסר על תנאי בן 10 חודשים והתנאי הוא שהמשיב לא יעבור בתוך 3 שנים, עבירה כלשהי שיש בה כדי לגרום לפגיעה ברכוש הזולת; מאסר על תנאי בן 6 חודשים והתנאי הוא שהמשיב לא יבצע בתוך 3 שנים עבירה של קשירת קשר לעוון או לפשע, ו/או עבירה כלשהי על חוק הכניסה לישראל, ו/או עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, רישיון רכב ו/או ללא ביטוח; פסילה בפועל מלנהוג או מלקבל רישיון נהיגה למשך 9 חודשים; פסילה על תנאי בת 8 חודשים והתנאי הוא שהמשיב לא יעבור בתוך 3 שנים עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, רישיון רכב ו/או ללא ביטוח בתוך 3 שנים; קנס בסך של 5,000 ₪ שישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בני 500 ₪ כל אחד, החל מיום 15/04/20 ובכל 15 לחודש שלאחר מכן; חילוט הרכב - שברולט אפלנדר מ.ר. 15-111-13 לטובת המדינה; השמדת מכשיר הפלאפון של המשיב, שנתפס ברכב.

2. יצוין כי המשיב הודה והורשע בביצוע 3 עבירות של גניבת רכב בצוותא, קשירת קשר לעשות פשע, הפרעת שוטר במילוי תפקידו, הסעת תושב זר ונהיגה ללא רישיון רכב וללא ביטוח לפי סעיפים 413ב + 29א, 499א(1) ו-275 לחוק העונשין, תשל"ז-1977; סעיף 12א(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952; סעיף 2 לפקודת התעבורה, תשכ"ה-1961 וסעיף 2א לפקודת רכב מנועי, תשל"ל-1970.

תמצית הרקע העובדתי

3. בתאריך 06/09/18 הוגש כנגד המשיב כתב אישום בו יוחסו לו 6 עבירות של גניבת רכב, ועבירות של קשירת קשר לעשות פשע, הסעת שוהים שלא כדין בשירותי הסעות והפרעת שוטר במילוי תפקידו. בהמשך ובטרם ניתנה תשובת הנאשם לכתב האישום, תוקן כתב האישום פעמיים, על דרך של תיקון חלק מעובדותיו ובהתאם לכך גם חלק מהוראות החיקוק, באופן שהעבירה של הסעת שוהים שלא כדין בשירותי הסעות תוקנה לעבירה של הסעת תושב זר השוהה שלא כדין, והתווספו עבירות של נהיגה ללא רשיון רכב וללא ביטוח.
4. ביום 06/01/19, הודיעה ב"כ המשיב כי המשיב מודה בביצוע עבירות הנהיגה ללא רשיון רכב וללא ביטוח וכן בעבירה של הסעת התושבים הזרים אך כופר בעבירות של קשירת הקשר וגניבות כלי הרכב. משכך נקבע התיק לשמיעת הוכחות בפני בית משפט קמא.
5. ביום 19/03/19 הודיעו הצדדים כי הושג ביניהם הסדר טיעון דיוני, ובתאריך 27/03/19 הוצג ההסדר שבמסגרתו חזר בו המשיב מכפירתו בעובדות כתב האישום המקורי לרבות התיקונים שנעשו בו עד לאותו שלב כאמור, הודה בכל אלה שיוחסו לו בכתב האישום לאחר תיקונו בשלישית, הורשע בהתאם להודאתו והופנה לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר לעונש.
6. מעובדות כתב האישום המתוקן בשלישית בהן הודה המשיב עולה כדלקמן:
- במהלך הימים 29/08/18-30/08/18, נקשר בין המשיב לבין 3 תושבי הרשות הפלשתינאית שייקראו להלן **אחמד, האני וחסין**, קשר לגנוב בצוותא כלי רכב. לקראת ביצוע הגניבה, תיאם המשיב עם אחמד את מועד הגעתו לאזור, ובין השאר הודיע לחסין כי כל אחד מהנ"ל יקבל סך של 2,000 ₪ עבור הרכב בו ינהג. נכון לאותה עת, לא היה אף אחד מהנ"ל מורשה לנהיגה בישראל.
- בלילה שבין 29/08/18 ל- 30/08/18 התפרצו **אחמד והאני** ביחד עם אחרים שזהויותיהם אינן ידועות, לבית העסק "ליס פור יו" בחיפה המשמש למכירת והשכרת כלי רכב, ובתוך כך גרמו לנזקים שונים במקום, לרבות עקירת כספת שהכילה מפתחות ששימשו אותם לצורך גניבת 6 כלי רכב והסעתם לאזור יערות הכרמל.
- באותה עת, במחסום קלנדיה, אסף המשיב ברכבו מסוג שברולט אפלנדר, מ.ר. 1511113 **(להלן: "השברולט")**, את **חסין** ושני שוהים בלתי חוקיים נוספים - **יונס ומחמוד**, והסיעם למקום שאליו הובאו כלי הרכב הגנובים והגיעו שוהים בלתי חוקיים נוספים - **חמזה, אימן ונזאל**, שאמורים היו להסיעם אל שטחי הרשות הפלשתינאית.

במהלך נסיעתם של אלה בכלי הרכב הגנובים לכיוון השטחים, נעצרו בפקק תנועה שנוצר עקב מחסום משטרת. בשלב זה הורו השוטרים למשיב לפתוח את דלת השברולט ואולם הוא לא נענה להוראותיהם, החל בנסיעה ובעשותו כן פגע ברכב מסחרי שהיה לפניו ומיד לאחר מכן נעצר.

7. בעקבות הודאתו של המשיב בעובדות כתב האישום המתוקן בשלישית הורשע המשיב בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, המפורטות לעיל.

8. לאחר הרשעתו של המשיב הוגש לתיק בית משפט קמא תסקיר מטעם שירות המבחן בעניינו של המשיב. בתסקיר מיום 10/09/19 סקר קצין המבחן את קורות חייו של המשיב וציין כי המשיב הינו בן 32, נשוי ואב לילדה בת 4, מתגורר בכפר עקב שבאזור ירושלים וקודם למעצרו בתיק זה עבד במוסך כפחח. בהתייחסותו לעבירות שבביצוען הורשע, ציין קצין המבחן כי המשיב סיפר אודות הרקע שקדם להן - חוב כספי גבוה שצבר, קשרים חברתיים בעייתיים שקיים והתרופפות בגבולות הפנימיים שלו באותה עת, הגם שהמשיב טען בפני קצין המבחן כי לא היה מודע באופן מלא למטרת מעשיהם של שותפיו, הותיר המשיב על קצין המבחן את הרושם שהוא לא ממעט מחומרת מעשיו ונוטל עליהם אחריות מלאה. לנוכח התרשמותו החיובית של קצין המבחן מהמשיב, בהיעדר הסתבכויות פליליות או הרשעות קודמות בעברו, ולנוכח התרשמותו של קצין המבחן מתהליך ההפנמה שעבר המשיב בעקבות ההליך המשפטי המתנהל נגדו ויכולתו להימנע מהתנהגויות עברייניות בעתיד, המליץ קצין המבחן כי יוטל על המשיב עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות עם ענישה מותנית לצדו.

גזר דינו של בית משפט קמא

9. במסגרת גזר הדין סקר בית משפט קמא את עובדות כתב האישום והעבירות בהן הורשע המשיב, את ממצאי שירות המבחן וכן את טיעוני הצדדים לעונש ודברי הנאשם בבית המשפט. בנוסף פירט בית משפט קמא את ההליכים שהתנהלו כנגד יתר המעורבים בפרשה והעונשים שנגזרו עליהם.

10. בית משפט קמא ציין כי בתאריך 30/04/19 נגזר דינם של **יונס, אימן, נזאל ומחמוד** - השוהים הבלתי חוקיים אשר לא נטלו חלק פעיל בגניבה, אלא קבלו לידיהם את כלי הרכב הגנובים והחלו בהסעתם אל תחומי הרשות הפלשתינאית. ארבעה אלה נדונו ל- 9 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על תנאי, פסילה בפועל בת 4 חודשים וקנס בסך של 1,500 ₪ לכל אחד.

11. בית משפט קמא ציין כי **חסיין** שהיה שותף לקשירת הקשר וגם הסיע את אחד מכלי הרכב שנגנבו, נדון ל- 12 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על תנאי, פסילה בפועל בת 4 חודשים וקנס בסך של 1,500 ₪.

12. בית משפט קמא ציין כי בתאריך 14/05/19 נגזר דינו של **אחמד**, לאחר שהורשע על פי הודאתו בעבירות של כניסה לישראל שלא כחוק, קשירת קשר לעשות פשע, ביצוע ההתפרצות, נהיגה ללא רשיון

רכב וביטוח ו- 6 עבירות של גניבת רכב, וזה נדון ל- 37 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על תנאי וקנס בסך 20,000 ₪. בית משפט קמא ציין כי בהמשך התקבל ערעורו של אחמד על חומרת העונש ותקופת המאסר בפועל שהוטלה עליו הופחתה ל- 32 חודשים.

13. עוד ציין בית משפט קמא כי בתאריך 05/09/19 נגזר דינו של **חמזה** שהורשע בעבירות של כניסה לישראל שלא כחוק, הסעת תושב זר וגניבת רכב, ל- 7 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בסך של 1,500 ₪.

14. ביחס למשפטו של **האני** ציין בית משפט קמא כי משפטו טרם הסתיים שכן הוא הופנה אל שירות המבחן אשר התבקש להגיש בעניינו תסקיר משלים.

15. בית משפט קמא נפנה לגזירת עונשו של המשיב וציין כי הערכים המוגנים העומדים בבסיס העבירות בהן הורשע המשיב הם הצורך בשמירה על שלום הציבור, בטחונו ובטחון רכושו, בטחון המדינה וזכותה לקבוע את זהות הבאים בשעריה. לעמדת בית משפט קמא פגיעת מעשיו של המשיב בערכים אלה גבוהה והיא באה לידי ביטוי בעיקר בעובדה שהוא היה שותף לקבלת ההחלטה בדבר ביצוע העבירות, איפשר את ביצוען, עשה כן תוך שימוש ברכב שהוא לא היה מורשה לנהוג בו ובכלל, וגם בשלב הסופי של המעצר במחסום המשטרתי התנהג באופן שעלה כדי הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו.

16. בית משפט קמא לא נפנה לגזירת עונשו של המשיב, בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין ואולם קבע כי מתחמי העונש ההולמים שנקבעו במסגרת גזרי הדין שהוטלו על מרבית המעורבים הנוספים בפרשיה הנדונה, נעים בין 7 ל- 24 חודשי מאסר בפועל וברקע ניצב גם העונש שהוטל בסופו של דבר על הנאשם העיקרי - אחמד, שהורשע הן בעבירה של קשירת הקשר, הן בביצוע ההתפרצות וגניבות 6 כלי הרכב בפועל והן בנהיגה ללא רשיון רכב וביטוח - 32 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים נוספים.

17. לאחר שבית משפט קמא שקל את העונשים שנגזרו על יתר המעורבים בפרשה, נתן בית משפט קמא דעתו לעובדה שהמשיב בשונה מן הנאשמים האחרים שדינם נגזר לפני חודשים רבים, היה נתון במעצר של ממש למשך כחודשיים וחצי ובמעצר בית מלא שנמשך כשנה וחצי, וכן להתרשמות החיובית של שירות המבחן ממנו ו"מהסיכוי הנמוך לכך שהוא יחזור ויסתבך בפלילים בעתיד". כן הביא בית משפט קמא בחשבון את המחיר האישי הכבד ששילם המשיב בעקבות הסתבכותו הנוכחית והן את הערכים התקינים שלאורם ניהל את חייו עד כה, והחליט לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע משליחתו אל הכלא.

18. בית משפט קמא סבר כי האיזון הראוי מחייב הטלת מאסר לריצוי בעבודות שירות לתקופה המרבית, מאסרים על תנאי משמעותיים, פסילה בפועל ועל תנאי, קנס משמעותי, חילוט הרכב ששימש לביצוע העבירות והשמדת הפלאפון שבו השתמש הנאשם לצורך ביצוע העבירות, וגזר על המשיב את העונשים

תמצית טענות הצדדים

19. המערערת טענה בפנינו נגד קלות העונש ביחס לעבירות המיוחסות למשיב בכתב האישום המתוקן בשלישית, שעה שלעמדתה עולה כי מדובר בהתארגנות מתוחכמת של המשיב יחד עם כנופיית גנבי רכב מהשטחים שפרצו לבית עסק העוסק בהשכרת כלי רכב וגנבו משם 6 כלי רכב לצורך העברתם לשטחים. לטענת המערערת בית משפט קמא לא נתן משקל ראוי לשווי הכספי של ההתפרצות ולחלקו המשמעותי של המשיב בהתארגנות ביחס לשותפיו לעבירות, שעל חלקם נגזרו עונשים חמורים בהרבה לעומת העונש שנגזר על המשיב, שחלקם קטן משלו. עוד ובנוסף נטען על ידי המערערת כי בעניינו של המשיב לא התגבשו שיקולי שיקום ומשכך לא היה מקום להקל עם המשיב באופן בו נהג בית משפט קמא.

20. המשיב טען כי אין מקום להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא שכן בית משפט קמא לא סטה באופן קיצוני ממתחם הענישה, גם אם זה לא נקבע בפסק דינו, וזאת תוך הפנייה לפסק הדין שניתן על ידי בית המשפט העליון בע"פ 4944/15 פלוני נ' **מדינת ישראל** (04/02/16). כן נטען כי עולה מפסק דינו של בית משפט קמא כי לקח בחשבון את מתחמי הענישה הנהוגים לרבות העונשים שנגזרו על יתר המעורבים בפרשה. עוד נטען כי בית משפט קמא איבחן בצדק בין המשיב ויתר המעורבים, לנוכח התסקיר החיובי שניתן למשיב על ידי שירות המבחן, המחיר היקר ששילם המשיב, תקופת המעצר לרבות מעצר בית מלא ממושך, וכן הודגש כי המשיב נעדר עבר פלילי.

דין

21. נקודת המוצא בערעור על גזר דין היא כי ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים בהם ניכרת סטייה של ממש ממדיניות הענישה הראויה. כלל אי ההתערבות קובע חריג, ומאפשר לערכאת הערעור להתערב בגזר הדין, מקום שהאיזון בין חומרת העבירה בנסיבות העניין, אל מול שיקולים פרטניים שעניינם העברייני עצמו (כדוגמת עברו הפלילי, נסיבות חייו, הסיכוי לשיקום), מחייבים גזירת עונש קל או חמור יותר מזה שקבעה הערכאה הדיונית. ראה: ע"פ 4068/19 רון בניזנו נ' **מדינת ישראל** (01/01/20); ע"פ 837/17 אמארה נ' **מדינת ישראל** (25/10/17); ע"פ 1802/17 אבו סיאם נ' **מדינת ישראל** (28/06/18); ע"פ 6347/12 **מדינת ישראל** נ' מרה (13/05/13).

22. לעניין העונש שנגזר - עבירה של גניבת רכב הוכרה כעבירה חמורה, הן על ידי המחוקק אשר קבע לצידה עונש מאסר ממושך וחמור (עונש מקסימלי של 7 שנת מאסר) משל עבירות גניבה אחרות, והן על ידי בית המשפט העליון, אשר עמד על הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה בגין ביצועה, שכן הנזק

שנגרם כתוצאה מעבירה זו הוא רב, הן כלפי המשתמש ברכב שנגנב, והן כלפי הציבור בכללותו. ראה: ע"פ 2333/13 באסל סאלם נ' מדינת ישראל (03/08/14); ע"פ 7163/13 אחמד כסוואני נ' מדינת ישראל (03/08/14). העבירה פוגעת בקניין, בפרטיות ובתחושת הביטחון של המשתמשים ברכב במובן הצר. העבירה מסבה נזק כלכלי במובן הרחב בשל העלאת פרמיות הביטוח בגין ריבוי גניבות. במקרה שבפנינו אף קיימת פגיעה בקניינין ובפרנסתן של חברות השכרת הרכבים, אשר מאחת מהן נגנבו הרכבים האמורים.

23. נסיבות המקרה בעניינו הינן חמורות. המשיב פעל כחלק מחבורה, היה שותף בקבלת ההחלטה בדבר ביצוע העבירות, גרם לגניבתם של שלושה כלי רכב. החבורה פעלה באופן שיטתי, מתוכנן ובקפידה, תוך ניסיון גם להבריח את כלי הרכב במהירות לרשות הפלשתינאית. זאת ועוד, תוך כדי ביצוע העבירות, עשה המשיב שימוש ברכב שהוא לא היה מורשה לנהוג בו ובכלל, וגם בשלב הסופי של המעצר במחסום המשטרה, התנהג באופן שעלה כדי הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו.

24. סבורני כי העונש שגזר בית משפט קמא על המשיב מקל יתר על המידה בהביאי בחשבון את חומרת מעשיו של המשיב ושעה שבית המשפט העליון עוד ברע"פ 1345/14 אבו הדוואן נ' מדינת ישראל (23/02/14) קבע בנסיבות דומות כי עונש מאסר בפועל של 9 חודשי מאסר לעבירה בודדת של גניבת רכב מתוככמת הינו עונש מקל.

25. יתר על כן, לנוכח היקף מעורבותו של המשיב בפרשיה וכאשר מביאים אנו בחשבון את עיקרון אחידות הענישה, סבורה אני כי אין מנוס מלהתערב בגזר דינו המקל של בית משפט קמא. עיקרון אחידות הענישה מחייב בין היתר לבחון את מידת העונש גם ביחס לענישה שהושתה על יתר המעורבים בפרשה העבריינית, כך שמדרג הענישה ישקף את חלקם היחסי של כל אחד מן העבריינים בפרשה. ראה: ע"פ 6958/18 סעיד מצלאח נ' מדינת ישראל (22/01/20).

26. עיקרון אחידות הענישה אינו חזות הכל ויכול שייסוג מפני עקרונות וערכים אחרים ראה: ע"פ 6672/03 קמינסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד נח (2) 441. יחד עם זאת, כשמביאים בחשבון את אופי העבירות בהן הורשע המשיב ואת העובדה שנגזר עליו עונש מאסר בעבודות שירות, בשונה מן העונשים שנגזרו על יתר המעורבים, כמפורט בפסק דינו של בית משפט קמא, סבורה אני כי אין מנוס מלהשית על המשיב עונש מאסר בפועל.

27. ערה אני לעובדה כי בית משפט קמא זקף לזכות המשיב בין היתר את התרשמותו החיובית של שירות המבחן ממנו ואף ציין בהסתמך על התסקיר על המשיב קיים סיכוי נמוך לכך שהוא יחזור ויסתבך בפלילים בעתיד. ממקרא תסקיר שירות המבחן אינני סבורה כי הונחה בו התשתית למסקנה חיובית זו לגבי המשיב. כך גם סבורה אני כי לא הונחה בתסקיר שירות המבחן התשתית שיש בה כדי להצדיק סטייה ממתחם הענישה מחמת שיקולי שיקום, שיכול שהיה בה כדי להצדיק את אימוץ מסקנת שירות המבחן ולהימנע משליחת המשיב למאסר בפועל.

28. לאחר ששבתי ושקלתי את מלוא השיקולים, לרבות העובדה שהמשיב נעדר עבר פלילי, התרשמותו של שירות המבחן, עצם היותו של המשיב נתון במעצר של ממש למשך כחודשיים וחצי ובמעצר בית מלא שנמשך כשנה וחצי, וכן הבאתי בחשבון את ההלכה שאין זה דרכה של ערכאת הערעור למצות את העונש, אמליץ לחברי לגזור על המשיב עונש מאסר בפועל של 12 חודשים, תחת המאסר בעבודות שירות שנגזר על המשיב על ידי בית משפט קמא, ולהותיר את יתר רכיבי הענישה על כנם.

סגן הנשיא השופט אברהם אליקים [אב"ד]:

אני מסכים.

**אברהם אליקים, סגן נשיא
[אב"ד]**

השופטת תמר נאות פרי:

אני מסכימה.

תמר נאות פרי, שופטת

הוחלט פה אחד לגזור על המשיב עונש מאסר בפועל של 12 חודשים חלף המאסר בעבודות שירות שנגזר על המשיב על ידי בית משפט קמא, מתקופת המאסר ינכזו הימים בהם שהה במעצר, מיום 29.8.2018 ועד ליום 8.11.2018.

כל יתר רכיבי הענישה יישארו ללא שינוי.

המשיב יתייצב למאסרו בבית סוהר ימ"ר קישון ביום 21.6.20 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. עליו לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

עד לתחילת הנשיאה במאסר יחולו כל התנאים שנועדו להבטחת התייצבותו לנשיאה בעונש של עבודות השירות ובנוסף
אנו מוציאים צו עיכוב יציאה מהארץ שיבוטל לאחר תחילת הנשיאה בעונש המאסר.

המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ו אייר תש"פ, 20 מאי 2020, במעמד הצדדים.

תמר נאות פרי, שופטת

**בטינה טאובר,
שופטת**

**אברהם אליקים, סגן נשיא
[אב"ד]**